

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3353/2018. (XI. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Ítéltábla Gf.I.20.266/2017/10/I. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője útján (dr. Varga István ügyvéd, KNP LAW, Nagy Koppány Varga and Partners Ügyvédi Társulás, MAHART HÁZ, VI. emelet, 1051 Budapest, Vigadó utca 2.) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Győri Ítéltábla Gf.I.20.266/2017/10/I. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az indítványozó perújítási kérelmet nyújtott be a Veszprémi Törvényszékhez a Győri Ítéltábla korábbi, közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított per tárgyában meghozott ítéletével szemben. A Veszprémi Törvényszék a perújítással érintett jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, az indítványozó és az alperes fellebbezése folytán eljáró Győri Ítéltábla Gf.I.20.266/2017/10/I. számú végzésével – a Veszprémi Törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezésével egyidejűleg – a perújítási kérelmet mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant elutasította.
- [3] 3. Az indítványozó ezt követően – a Veszprémi Törvényszék útján – nyújtotta be alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát a kifogásolt ítéltáblai döntés az alábbiak miatt sérti: „a Győri Ítéltábla a végzését mindenféle indokolás nélkül hozta meg, teljes mértékben figyelmen kívül hagyva ezzel a tisztességes eljárás részét képező indokolási kötelezettséget; [...] ez az önmagában is alaptörvény-sértő ítélet megsértette az Indítványozó törvényes bíróhoz való jogát, mert kellő indokolás nélkül utasította el a perújítási kérelemben foglalt és az EUMSZ 267. cikkén alapuló előzetes döntéshozatal kezdeményezésére irányuló kérelmet; valamint [...] a Győri Ítéltábla a végzésében még az elutasítás jogalapját sem jelölte meg, ami az indokolási kötelezettség kirívó megsértésén (túl) önkényes jogalkalmazásnak is minősül”. Ez utóbbi körében az indítványozó azt kifogásolta, hogy nem derül ki a végzésből sem az, hogy a perújítási kérelem érdemi tárgyalásra alkalmatlansága a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) melyik rendelkezésén alapul és az sem, hogy a bíróság milyen jogalapon döntött a perköltség tekintetében. „A teljes végzésben egyetlen egy jogszabályi hivatkozás nem fordul elő”.
- [4] 3.1. Az indítványozó indítványához I/2. számon a Győri Ítéltábla 2018. január 18-án kelt Gf.I.20.266/2017/10/I. számú végzésének olyan másolatát csatolta, amely mindössze fél oldalas, szerepel rajta az eljáró tanács tagjainak a neve, azonban indokolást egyáltalán nem tartalmaz. Az Alkotmánybíróság részére a Veszprémi Törvényszék az alkotmányjogi panasszal együtt megküldte az első- és másodfokú ügydöntő döntéseket, illetve az ítéltáblai végzés elektronikus úton való kézbesítésének az igazolására a letöltési igazolásokat. A Törvényszék által az Alkotmánybíróságnak megküldött, Gf.I.20.266/2017/10/I. számú, 2018. január 18-án kelt ítéltáblai végzés tizenkilenc oldalas, és az indítványozó által hiányolt indokolásokat tartalmazza.
- [5] A fentiek tükrében az Alkotmánybíróság számára kétségesse vált, hogy az indítványozónak rendelkezésére áll-e a Győri Ítéltábla tizenkilenc oldalas végzése, ezért végzésben megkereste a Veszprémi Törvényszéket, abban a kérdésben kérve a nyilatkozatát, hogy az indítványozó az indokolást is tartalmazó végzést megkapta-e és mikor kapta meg.

- [6] 3.2. A Veszprémi Törvényszék 2018. június 25-én kelt válaszelevelében arról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot, hogy az Alkotmánybíróság megkeresésére „ellenőrizte, hogy a felek képviselői részére elküldött fájl mit tartalmaz, és ennek alapján megállapította, hogy adminisztrációs hiba történt a BIIR rendszerbe ugyanis a Győri Ítéltábla végzése sorszámanak megfelelő helyre nem az indokolással ellátott végzést töltötték fel, hanem az ugyanazon sorszámú azon végzést, amelyet a másodfokú bíróság a határozat kihirdetése előtt írásba foglalt, s így az csak a határozat rendelkező részét és a tanács tagjainak a megnevezését tartalmazta a [...]Pp. 218. § (2) bekezdésének megfelelően. A felek jogi képviselői részére a Veszprémi Törvényszék a Győri Ítéltábla indokolást is tartalmazó másodfokú határozatát nem kézbesítette, amely helyett a felperes által az Alkotmánybíróságnak is megküldött, a határozatnak csupán a rendelkező részét tartalmazó végzés megküldésére került sor. A felek képviselői a nyilvánvalónak tűnő adminisztrációs hibát nem jelezték, ezért a bíróság a most felismert hiányt pótolva egyidejűleg intézkedik az indokolást is tartalmazó végzésnek a felek képviselői részére történő kézbesítése felől”.
- [7] 3.3. Az Alkotmánybíróság a fenti tények ismeretében hiánypótlásra szólította fel az indítványozót; a körülményekre tekintettel erre negyvenöt napos határidőt biztosított számára. Az Alkotmánybíróság végzésében felhívta az indítványozó figyelmét arra, hogy az Abtv. 58. § (1) bekezdése, illetve az Ügyrend 33. § (1) bekezdése alapján, ha az indítványát nem egészíti ki vagy elkészen adja be, úgy az Alkotmánybíróság azt hiányos tartalma szerint bírálja el. Az indítványozó az Alkotmánybíróság végzését 2018. július 12-én vette át, a negyvenöt napos határidő 2018. augusztus 27-én járt le. Az indítványozó a hiánypótlási felhívásra 2018. október 4-én nyújtotta be válaszáat az Alkotmánybíróságnak, az általa indítvány-kiegészítésnek nevezett iratában alkotmányjogi panaszát teljes terjedelmében fenntartotta. Álláspontja szerint „a perben egyetlen határozat született, mégpedig az, amit a Győri Ítéltábla a felperesnek megküldött. A jogerő beállta után eljuttatott indokolással kiegészített végzés perjogilag irreleváns, a Győri Ítéltábla indokolással kiegészített végzése perjogilag semmis, és ezért ahhoz jogkövetkezmény nem fűződik, és ezért az Indítványozó alkotmányjogi panaszja továbbra is alapos, és azt teljes terjedelemben el kell bírálni.” Az indítványozó kifejtette továbbá, hogy álláspontja szerint az Alkotmánybíróság hiánypótlásra felszólító végzésében megszabott negyvenöt napos határidő – az Ügyrend 55. § (4) bekezdése alapján – az Alkotmánybíróság ítélezési szünetének időtartamával meghosszabbítandó, így az 2018. október 5-én jár le. Az indítványozó 2018. október 5-én postára adott újabb beadványában – amellyel felvezető szövege alapján szintén az Alkotmánybíróság hiánypótlásra felszólító végzésében foglaltaknak tesz eleget – a korábbi indítvány-kiegészítésében foglaltakon túl az alábbiakat fejtette ki. „Másodlagosan, még akkor is, ha a Győri Ítéltáblának az Alkotmánybíróság útján történő utólagosan megküldött indokolását el is fogadjuk relevánsnak, ez az indokolás súlyosan nem tesz eleget az Indokolási kötelezettségnek, nem veszi figyelembe az uniós jog által támasztott követelményeket, és ennél fogva a tisztességes eljárás elvébe ütközik.”
- [8] 3.4. Az indítványozónak az Alkotmánybíróság hiánypótlási felhívására 2018. október 4-én személyesen benyújtott, illetve október 5-én postára adott indítvány-kiegészítéseivel kapcsolatban az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapítja meg. Az Ügyrend 55. § (4) bekezdése egyértelműen csak azon határidőkre vonatkozik, amelyeket maga az Ügyrend határoz meg: „[a]z ítélezési szünet időtartama a jelen ügyrendben meghatározott határidőbe nem számít be.” Az Abtv. 58. § (1) bekezdése jogosítja fel az előadó alkotmánybíró arra, hogy határidő tűzésével hiánypótlásra szólítsa fel az indítványozót: „[h]a az előadó alkotmánybíró az indítvány érdemi vizsgálata során azt állapítja meg, hogy az indítvány kiegészítésre szorul, határidő tűzésével hiánypótlásra hívhatja fel az indítványozót.” Az Abtv. 58. § (1) bekezdése – szemben az 55. § (3) bekezdésével, amely a főtítkári hiánypótlás esetén harminc napos határidőt szab – nem rendelkezik arról, hogy hány napot kell a hiánypótlásra az eljárás ezen szakaszában biztosítani. Az Ügyrend 33. § (1) bekezdésének a) pontja csupán azt tartalmazza, hogy ezen esetekben rövid határidőt kell tűzni. Ennek értelmében az Abtv. 58. § (1) bekezdése az előadó alkotmánybíró mérlegelésére bízta a határidő hosszának megállapítását. Az ügy körülményeit mérlegelve az Alkotmánybíróság végzésében a hiányok pótlására a jelen ügyben megfelelőnek tartott, 45 napos határidőt szabott az indítványozó részére. A határidőt – az Abtv. 58. § (1) bekezdése alapján – az Alkotmánybíróság végzése és nem az Ügyrend állapította meg, így e határidő vonatkozásában az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatának megfelelően az Ügyrend 55. § (4) bekezdése nem alkalmazható. Ebből következően az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó a hiánypótlásra történő felhívást tartalmazó végzésben foglaltaknak határidőben nem tett eleget, mivel 2018. augusztus 27-ig nem egészítette ki az indítványát.

- [9] Az Abtv. 58. § (1) bekezdésének második mondata szerint „[A] határidő eredménytelen eltelte esetén az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló adatok alapján dönt az ügyben.” Ez az Abtv.-beli szabályozás a határidő eredménytelen elteltéhez azt a jogkövetkezményt fűzi, hogy ezen esetben a rendelkezésre álló adatok, vagyis az eredeti indítványban foglaltak alapján kell az Alkotmánybíróságnak a döntését meghoznia. Az Ügyrend 33. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a hiánypótlásra felszólító végzésben fel kell hívni az indítványozó figyelmét arra, hogy „ha az indítványt újból hiányosan vagy elkésetten adja be, az Alkotmánybíróság azt visszautasítja, illetőleg hiányos tartalma szerint bírálja el”. A jelen ügyben az Alkotmánybíróság végzése ezen követelménynek eleget tett; felhívta az indítványozó figyelmét arra, hogy „ha az indítványát nem egészíti ki vagy elkésetten adja be, úgy az Alkotmánybíróság azt hiányos tartalma szerint bírálja el, adott esetben akár visszautasítja”.
- [10] Az indítványozó a hiánypótlási felhívásra elkésetten, a határidő lejártát követő 38., illetve 39. napon nyújtotta be indítvány-kiegészítéseit, ezért az azokban foglaltakat – elkésettség okán, az Abtv. 58. § (1) bekezdése alapján – az Alkotmánybíróság döntése meghozatala során nem vehette figyelembe.
- [11] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [12] 4.1. Az Abtv. 29. §-a szerint „az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.” Ez alternatív feltétel, bármelyik megléte indokot ad a befogadásra.
- [13] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben elsőként azt állapította meg, hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek tekinthető kérdést az indítványozó nem fogalmazott meg. Ezt követően azt vizsgálta, hogy az indítványban felhozott érvek alapján felmerülhet-e a bírói döntés alaptörvény-ellenességének a kételye.
- [14] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való jogának (melyen belül a törvényes bíróhoz való jogát nevesíti) sérelmét az indokolás hiányával támasztja alá. Az Alkotmánybíróság már a hiánypótlásra felhívó végzésében is rámutatott arra, hogy az indítványozó ezen érve a kifogásolt végzés esetén nem helytálló, a végzés indokolással ellátott, mely minden, az indítványozó által felvetett kérdésre kitér. Ennek következtében az indokolás hiányára hivatkozás nem vetett fel kételyt a bírói döntés Alaptörvénynek való megfelelésége kérdésében.
- [15] Az Alkotmánybíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló indítványozói kérelemmel kapcsolatban utal arra, hogy a testület már korábban is vizsgálta az eljáró bíróságok előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére vonatkozó jogát, illetve kötelezettségét, és az alábbiakat állapította meg. „Az Európai Unió Bírósága [a továbbiakban: EUB] ugyanakkor a [...] CILFIT-ügyben megállapította azokat az eseteket, melyekben a tagállami bíró nem köteles valamely kérdést az EUB elé terjeszteni, azaz mentesül az előterjesztési kötelezettsége alól. Az EUB e döntésében kimondta ugyanakkor azt is, hogy a peres felek indítványozhatják ugyan a nemzeti bíróságnál a kezdeményezést, azonban a bírót nem köti a felek kérelme, a bírónak diskrecionális joga van annak eldöntésére, hogy megkeresi-e az EUB-t előzetes döntéshozatali kérése: »a [EGKSZ] 177. cikk [jelenleg EUMSZ 267. cikk] nem jelent jogorvoslati lehetőséget a felek számára valamely nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő ügyben. Az, hogy az egyik fél állítása szerint a jogvita a közösségi jog értelmezésének kérdését veti fel, önmagában nem elegendő tehát ahhoz, hogy az érintett bíróság köteles legyen a kérdést a 177. cikk értelmében felmerült kérdésnek tekinteni.« Az Alkotmánybíróság[nak... – a régi Pp.] 155/A. §-ával összefüggésben jogalkotói mulasztást megállapító – 26/2015. (VII. 21.) AB határozata, valamint a [r]Pp. 155/A. § – módosított – (2) bekezdése azt a követelményt támasztja az eljáró bírósággal szemben, hogy az előzetes döntéshozatal kezdeményezésének elutasítását legkésőbb az ügydöntő határozatban indokolni köteles” [3082/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [32]–[34]].
- [16] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy a Győri Ítéltábla megvizsgálta az indítványozónak azt a kérelmét, hogy előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezzen az EUB előtt, azonban azt nem látta szükségesnek, mivel nézete szerint az indítványozó által is hivatkozott „EUB ítéletek, illetőleg uniós jogi rendelkezéseket tartalmazó szerződések egyértelműen értelmezhetőek voltak, azok alkalmazása nem igényelte az EUB értelmezését”. Az Ítéltábla végzése e körben további, részletes indokolást is tartalmaz. Az Ítéltábla

tehát indokát adta annak, miért nem kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárást; azt, hogy ez az indoklás megfelelő-e, az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja.

- [17] Mindezekből következően az indítvány alapján nem merül fel sem alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek tekinthető kérdés, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, így az indítvány befogadásának feltételei nem állnak fenn.
- [18] Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjaira tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2018. október 30.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/763/2018.

